

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

ISSUE
№58

6TH INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE

**RESEARCH
IN SCIENCE,
TECHNOLOGY
AND ECONOMICS**

FEBRUARY 18-20, 2026
LUXEMBOURG, LUXEMBOURG

ISU

INTERNATIONAL SCIENTIFIC UNITY

6th International Scientific and Practical Conference
**«Research in Science, Technology and
Economics»**

Collection of Scientific Papers

February 18-20, 2026
Luxembourg, Luxembourg

UDC 001(08)

Research in Science, Technology and Economics. Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 6th International Scientific and Practical Conference. International Scientific Unity. February 18-20, 2026, Luxembourg, Luxembourg.

ISBN 979-8-89704-985-1 (series)
DOI 10.70286/ISU-18.02.2026

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences.

The materials of the collection are presented in the author's edition and printed in the original language. The authors of the published materials bear full responsibility for the authenticity of the given facts, proper names, geographical names, quotations, economic and statistical data, industry terminology, and other information.

The materials of the conference are publicly available under the terms of the CC BY-NC 4.0 International license.

ISBN 979-8-89704-985-1

© Participants of the conference, 2026
© Collection of Scientific Papers "International Scientific Unity", 2026
Official site: <https://isu-conference.com/>

Кулаковський Т., Лафренко О. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МІЖОСОБИСТІСНОЇ ЧУТЛИВОСТІ У СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ.....	383
Брікса В.В., Щотка О.І. ПСИХОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ВИМУШЕНОЇ ЕМІГРАЦІЇ: ТРАВМАТИЧНИЙ ДОСВІД ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОДОЛАННЯ.....	387
Балебрех Ю.Б. ВПЛИВ ВІЙНИ НА ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ ПЕДАГОГІВ.....	389
Latysheva K. SENSORY INTEGRATION AS A FACTOR OF NEUROPLASTICITY...	392
Коломоєць А.М., Жогло О.В., Руденко І.М. ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПОДОЛАННЯ МОРАЛЬНОЇ ТРАВМИ ФАХІВЦІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ТРИВАЛОГО ВОЄННОГО СТАНУ.....	395
Шевченко А.І., Козуб С.М. ХРОНІЧНИЙ СТРЕС ВІЙНИ ТА МІГРАЦІЇ: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ СИНДРОМУ УЛІССА.....	397
SECTION: TECHNICAL SCIENCES	
Тертичний Р., Бідюк П. ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДІВ КОМБІНУВАННЯ МОДЕЛЕЙ ДЛЯ ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ЧАСОВИХ РЯДІВ.....	400
Корчак М.М. ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ НАСІННЯ, СІВБИ, ДОГЛЯДУ ЗА ПОСІВАМИ ТА ЗБИРАННЯ ВРОЖАЮ ПРИ ВИРОЩУВАННІ СОЇ НА ЗЕРНО.....	404
Колесник О.С., Бобрівник Д.І., Матвєєва В.С., Височкін С.А. ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ БПЛА В УМОВАХ ВІЙНИ.....	408
Barylo H., Shliusar Yu. MODELING OF ULTRASONIC PIEZOELECTRIC TRANSDUCERS FOR SENSOR SIGNAL PATHS.....	413
Barylo H., Voikachov G., Brych P., Markiv D. INTEGRATED PHOTODIODE TEMPERATURE MEASUREMENT IN SIGNAL CONVERTERS BASED ON A PROGRAMMABLE SYSTEM-ON-CHIP.....	415

ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПОДОЛАННЯ МОРАЛЬНОЇ ТРАВМИ ФАХІВЦІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ТРИВАЛОГО ВОЄННОГО СТАНУ

Коломоєць Аліна Миколаївна

викладач

Жогло Ольга Володимирівна

викладач

Руденко Ілона Миколаївна

кандидат психологічних наук

Кафедра психології діяльності в особливих умовах
Національний університет цивільного захисту України
м. Черкаси, Україна

Сучасний період розвитку українського суспільства визначається функціонуванням в умовах тривалого воєнного стану, що супроводжується системними загрозами національній безпеці, масштабними руйнуваннями інфраструктури, гуманітарними кризами та високим рівнем соціальної напруженості. У зазначених умовах істотно трансформується зміст, структура та психологічна наповненість професійної діяльності фахівців сектору безпеки та цивільного захисту. Їхня діяльність здійснюється в ситуаціях постійної загрози життю, інформаційної невизначеності, ресурсних обмежень, високої відповідальності та необхідності прийняття морально складних рішень. У зв'язку з цим суттєво зростає роль психологічного забезпечення професійної стійкості як провідного чинника збереження функціональної надійності, ефективності діяльності та психічного здоров'я персоналу [1].

Особливого наукового та практичного значення в сучасних умовах набуває феномен моральної травми, який формується внаслідок переживання ситуацій, що суперечать базовим етичним нормам, гуманістичним цінностям та професійним переконанням особистості. Моральна травма виникає в контексті вимушеного морального вибору, неможливості надати допомогу всім постраждалим, втрати колег, свідчення масових людських страждань, а також усвідомлення власної обмеженої здатності впливати на хід подій. Її психологічними наслідками можуть бути стійкі почуття провини, сорому, зниження самоцінності, екзистенційна дезорієнтація, втрата професійної мотивації, розвиток емоційного вигорання та посттравматичних розладів [4;5].

Актуальність дослідження проблеми психологічного забезпечення професійної стійкості фахівців сектору безпеки визначається сукупністю взаємопов'язаних чинників: пролонгованим характером бойових дій; кумулятивним впливом хронічного стресу; зростанням частоти морально-етичних дилем; підвищеними вимогами до психологічної надійності персоналу; необхідністю збереження кадрового потенціалу та попередження професійної

дезадаптації. В умовах війни екстремальні ситуації набувають системного, повторюваного та тривалого характеру, що зумовлює потребу переходу від фрагментарних форм психологічної допомоги до комплексної, науково обґрунтованої системи психопрофілактики, супроводу та реабілітації [2].

У науковому контексті професійна стійкість фахівців сектору безпеки розглядається як інтегральне багатовимірне психічне утворення, що забезпечує збереження оптимального рівня професійного функціонування, психологічної рівноваги та моральної цілісності в умовах тривалого стресового навантаження. Вона формується на основі взаємодії особистісних, когнітивних, емоційно-вольових, соціально-психологічних та ціннісно-смыслових ресурсів особистості [3].

У структурі професійної стійкості доцільно виокремити такі взаємопов'язані компоненти.

1. Когнітивно-смысловий компонент. Визначає здатність фахівця до усвідомлення, інтерпретації та інтеграції травматичного досвіду у систему особистісних смислів. Він охоплює розвиток рефлексивних процесів, критичного мислення, професійної ідентичності та смисложиттєвих орієнтацій. Завдяки цьому компоненту відбувається когнітивна переробка морально травматичних переживань та знижується ризик формування деструктивних психологічних установок [4].

2. Мотиваційно-ціннісний компонент. Забезпечує внутрішню готовність до збереження професійної активності в умовах підвищеного ризику та морального напруження. Він ґрунтується на інтеріоризації професійних цінностей, усвідомленні соціальної значущості діяльності, сформованості почуття відповідальності та відданості службовому обов'язку. Стійка ціннісна орієнтація виконує функцію психологічного стабілізатора у кризових ситуаціях [1;3].

3. Емоційно-вольовий компонент. Відповідає за процеси саморегуляції, керування афективними реакціями та мобілізації психофізіологічних ресурсів. До його структури належать стресостійкість, фрустраційна толерантність, контроль тривожності, здатність до відновлення після емоційного перевантаження. Розвинена емоційно-вольова регуляція виступає ключовим чинником профілактики професійного вигорання та психосоматичних розладів [2;5].

4. Соціально-підтримувальний компонент. Передбачає наявність стабільних міжособистісних зв'язків, ефективної командної взаємодії, доступу до формальної та неформальної психологічної підтримки. Соціальна підтримка виконує буферну функцію щодо впливу стресових і морально травматичних факторів та сприяє збереженню психологічної рівноваги персоналу [3].

Психологічне забезпечення професійної стійкості в умовах тривалого воєнного стану має базуватися на системному, міждисциплінарному та превентивному підході. Воно повинно включати: спеціалізовану психологічну підготовку до морально складних ситуацій; формування навичок саморегуляції та емоційної компетентності; впровадження програм профілактики професійного вигорання; регулярний психологічний моніторинг; кризове консультування; групові форми підтримки та професійного дебрифінгу; розвиток культури психологічної грамотності та звернення по допомогу.

Таким чином, професійна стійкість і здатність до подолання моральної травми виступають системоутворювальними чинниками психологічної надійності фахівців сектору безпеки в умовах війни. Їх цілеспрямований розвиток забезпечує не лише індивідуальне психічне благополуччя персоналу, а й стабільність функціонування системи цивільного захисту, підвищення якості управлінських рішень та зміцнення національної безпеки загалом. Дослідження цієї проблематики набуває статусу стратегічного науково-практичного напрямку сучасної психології діяльності в особливих умовах.

Список використаних джерел

1. Барко В.І., Барко В.В., Мойсеева О.М. Психологічна надійність персоналу сектору безпеки в умовах надзвичайних ситуацій. Вісник НУОУ. 2022. №4 (68). С. 16–28.
2. Колесніченко О.С. Психологічна готовність та стійкість фахівців екстремальних професій. Київ: НАОУ, 2015. 212 с.
3. Остапович В.П., Барко В.І., Бабенко В.Г. та ін. Професійно-психологічна готовність поліцейського. Київ: ДНДІ МВС України, 2017. 180 с.
4. Litz B.T., Stein N., Delaney E. et al. Moral injury and moral repair in war veterans. *Clinical Psychology Review*. 2009. Vol. 29. P. 695–706.
5. Shay J. Moral Injury. *Psychoanalytic Psychology*. 2014. Vol. 31(2). P. 182–191.

ХРОНІЧНИЙ СТРЕС ВІЙНИ ТА МІГРАЦІЇ: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ СИНДРОМУ УЛІССА

Шевченко Анастасія Ігорівна

здобувач вищої освіти

Медичний факультет

Козуб Світлана Миколаївна

к.техн.н., доцент

Харківський Національний Медичний Університет, Україна

Синдром Улісса (Ulysses syndrome) посідає особливе місце серед медичних термінів міфологічного походження, оскільки поєднує клінічний опис психосоматичних проявів хронічного стресу міграції з метафорою тривалої, сповненої випробувань мандрівки героя Улісса (Одіссея). Термін описує психосоматичні розлади у мігрантів, що "блукають" між культурами [1].

У сучасних умовах глобальної міграції, через війну на території України, цей концепт набуває дедалі більшої актуальності, особливо для вимушених переселенців та біженців, які змінили місце проживання недобровільно, а через екстремальне погіршення безпекової ситуації. Військова агресія проти України спричинила одну з найбільших міграційних хвиль у сучасній Європі: для близько семи мільйонів громадян, які вимушено виїхали з території України,

Collection of Scientific Papers
with Proceedings of the 6th International Scientific and Practical Conference
«**Research in Science, Technology and Economics**»
February 18-20, 2026
Luxembourg, Luxembourg

Organizing committee may not agree with the authors' point of view.
Authors are responsible for the correctness of the papers' text.

Contact details of the organizing committee:
Sole Proprietor Viktoriia Tsiundyk
E-mail: info@isu-conference.com
URL: <https://isu-conference.com/>

Certificate of the subject of the publishing business: ДК №7980 of 03.11.2023.